

Posudek bakalářské práce

Jméno autora práce: Františka Kolářová
Název bakalářské práce: Sexuální skripty a sexuální spokojenost u žen
Oponent: Mgr. Jakub Fořt

Obsahová hlediska práce

	1	2	3	4
Cíle práce: uvedeny jasně – nejasné, neuvedeny	x			
Soulad obsahu s názvem: ano – částečně	x			
Členění kapitol: logické členění – nevhodné strukturování	x			
Postiženy relevantní aspekty problému: jednoznačně – spíše ne	x			
Stanovené cíle: splněny – nesplněny	x			

Úroveň návrhu projektu

	1	2	3	4
Problém: jasně vymezen – nejasné vymezení	x			
Projekt: analyzován ve vztahu ke klíčovým pojům – zabývá se jinou problematikou	x			
Metodologie práce: Vhodně zvolená – zcela nevhodně zvolená	x			
Propojení literární přehledové části s návrhem projektu: organické, projekt logicky navazuje na 1. část – obě části jsou nesourodé	x			

Formální hlediska práce

	1	2	3	4
Jazyková a stylistická úroveň: práce je čtivá, použití jazyka přiměřené – nevyhovuje	x			
Formální úprava práce: odpovídá požadavkům – zahrnuje množství formálních chyb	x			
Grafická úprava: vyhovuje – nevyhovuje	x			
Množství využitých literárních zdrojů: dostatečné – nedostatečné	x			
Aktuálnost literárních zdrojů: vesměs z posledních let – zdroje značně zastaralé	x			
Využití cizojazyčných zdrojů: dostačující – minimální	x			
Odkazy v textu: vcelku odpovídají standardům – chybně uváděné odkazy	x			
Seznam literatury: kompletní, bez větších chyb – nekompletní, s množstvím chyb	x			

Specifické připomínky (vše podstatné, co se nevešlo do výše uvedených bodů):

Tato práce je po formální i obsahové stránce takřka perfektní, ne-li zcela perfektní. Literární rešerše je zpracovaná velmi kvalitním způsobem, opírajíc se o cca 180 odborných, ve většině primárních zahraničních zdrojů. Podrobně je rozebrán koncept sexuální spokojenosti u žen a faktory, které s ním souvisí, je představena teorie sexuálních skriptů a dále je sexuální spokojenost nazřena právě v kontextu teorie sexuálních skriptů. Jednotlivé části rešerše jsou spolu propojeny zcela organicky, stejně tak je s rešerší propojena i empirická část.

Na základě rešerše je jasné, že výběr právě testovaných hypotéz (a ne jiných) je pro danou problematiku zcela relevantní. Cíle výzkumu jsou stanoveny jasně, jasně jsou formulovány i hypotézy. Výzkum byl metodicky naplánován a uskutečněn precizně. Oceňuji

práci na překladu anglických inventářů do češtiny a jejich psychometrickou validaci. Doporučuji zvážit, zda část/i práce nepodat k publikaci v některém českém odborném periodiku, případně výsledky práce nezveřejnit i jiným způsobem, např. skrze organizaci Konsent, o které se rovněž zmiňujete.

Práce je čtivá, stylisticky i gramaticky na velice dobré úrovni. Při její četbě jsem se odborně obohatil, za což jsem velice vděčen. Žádné závažné (ani středně závažné) nedostatky jsem neshledal, přesto pro několik mých drobných připomínek a podnětů ke zlepšení vizte níže.

Otázky, podněty k obhajobě:

1. V teoretické části uvádíte, že muže lze v jejich typickém sexuálním chování charakterizovat jako „dobyvatele“, ženy jako „hlídačky“ (přístupu mužů k sexu); pro muže je vyhledávání sexuálních kontaktů normalizované; muži masturbují častěji než ženy atd. Vysvětlit tyto (a některé další, jež v práci uvádíte) rozdíly pouze na základě teorie sexuálních skriptů, jak činíte, je snad poněkud zkratkovitě – tyto rozdíly dobře zapadají například i do evolučně-psychologické teorie pohlavních strategií (sexual strategies theory; viz Buss & Schmitt, 1993). Na základě čeho se autoři TSS domnívají, že jejich teorie podává lepší rámec pro vysvětlení těchto rozdílů než evoluční psychologie? Jaký je Váš názor? Mohou se při vysvětlení fenoménů reálného světa v nějaké míře uplatnit oba teoretické přístupy?

Buss, D. M., & Schmitt, D. P. (1993). Sexual Strategies Theory: An evolutionary perspective on human mating. *Psychological Review*, 100(2), 204–232. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.100.2.204>

2. Na s. 63 o svém výzkumném projektu píšete: „*Pořadí položek SSS bylo randomizováno, aby účastníci nerozpoznávali jednotlivé kategorie a jejich výpovědi nebyly tolik ovlivněny předešlým hodnocením podobných výroků.*“ Je toto (randomizace položek uvnitř standardní škály) standardní postup? Nemůže to narušit případné srovnání Vašich výsledků s jinými výzkumy, které položky nerandomizovaly? Doporučují toto autoři? Není to odchýlení od standardizace? Proč jste nerandomizovala položky i ve škále NSSS?
3. Jedna významnější výtku se týká absence (či spíše jen náznaku) popisných statistik Vašeho vzorku – měla jste přehledně v tabulkách uvést průměrné skóry a další statistiky pro každou testovanou skupinu dle Vašich hypotéz – pro ne/věřící, jednotlivé skupiny žen dle orgastické schopnosti atp. V současné podobě, pokud reportujete rozdíl mezi ne/věřícími, není zcela jasné ani to, kterým směrem se statistický trend ubírá.
4. U žen jste zjistila slabou negativní korelaci mezi počtem sexuálních partnerů a mírou ztotožnění se sexuálními skripty. Dal by se u mužů očekávat výsledek opačný, pokud tradiční sexuální skripty vykreslují muže jako „dobyvatele“ a vyšší počet partnerů je dle TSS u nich ceněn?

Drobné technické připomínky (Tyto připomínky nepovažuji za směrodatné, uvádím je jako zpětnou vazbu pro Vás.):

1. V češtině se užívá desetinná čárka, nikoliv tečka.
2. V některých pasážích mi přišlo zbytečné opakování faktů, které jste probrala již dříve – např. dvě variace na popis rozdílu mezi „sexual behavior“ a „sexual conduct“ na s. 33 a s. 34. Též se týká popisu typicky mužského skriptu jako „conquering“ a ženského jako „gatekeeping“ na s. 39 a s. 41, v práci lze nalézt několik dalších instancí.

3. V kapitole 2.3 popisujete tři úrovně sexuálních skriptů. Pro čtenáře by bylo velice příjemné, kdybyste zvolila jeden příklad konkrétní situace, na kterém byste skripty na všech třech úrovních demonstrovala.
4. Na s. 64 píšete, že jste ze vzorku vyřadila čtyři jedince „jiné genderové identity než žena nebo muž“, ve svém dotazníku jste se ale na genderovou identitu svých participantů neptala, ptala jste se pouze na pohlaví.
5. Když diskutujete, že Vámi zjištěná asociace mezi sexuální spokojeností a ztotožněním se sexuálními skripty souhlasí s dřívějšími výzkumy, pomohlo by, kdybyste uvedla i velikosti efektů, kterých bylo v předchozích výzkumech dosaženo – aby čtenář měl lepší možnost srovnání i síly efektů.
6. Poslední můj podnět se týká položky č. 8 Vašeho dotazníku: „Uvedte prosím číslem celkový počet vašich dosavadních sexuálních partnerů“, jejíž formulaci nepovažuji za zcela šťastnou. Jak v rešerši sama uvádíte: „Slovo „sex“ je běžně používáno jako synonymum pro penetrativní sex a ostatní formy sexu jsou vnímány jako méně podstatné (Mahar et al., 2020).“ Ptát se na „sexuální partnery“ tedy považuji za poměrně vágní, různí lidé si pod pojmem „sexuální partner“ mohou představit různé obsahy. Pro příště bych doporučoval lépe definovat, co vše lze považovat za sex, a kdo všechno tedy může být nazýván „sexuálním partnerem“. Osobně si myslím, že možnost udat počet partnerů libovolnou číslovkou není příliš praktická. Domnívám se, že od určitého hraničního množství sexuálních partnerů bude validita odhadu této veličiny mezi respondenty klesat. Možný příklad toho, jak tuto problematiku lze vyřešit jinak (pomocí ordinálních kategorií počtu sexuálních partnerů a jasnou definicí sexuálního kontaktu), naleznete v oddíle 2.2.3 v publikaci kolektivu Zietsch et al., 2008.

Zietsch, B. P., Morley, K. I., Shekar, S. N., Verweij, K. J. H., Keller, M. C., Macgregor, S., Wright, M. J., Bailey, J. M., & Martin, N. G. (2008). Genetic factors predisposing to homosexuality may increase mating success in heterosexuals. *Evolution and Human Behavior*, 29(6), 424–433. <https://doi.org/10.1016/j.evolhumbehav.2009.07.002>

Celkové hodnocení práce (slovně, s jasným /ne/doporučením k obhajobě):

Tento text splňuje ve všech aspektech formální a obsahové nároky kladené na bakalářskou práci. Cíle práce byly jasně formulovány a byly splněny. Výzkumná část byla metodicky zpracována správně. Práci s radostí doporučuji k obhajobě s jednoznačným hodnocením výborně.

Návrh klasifikace: výborně

V Praze dne 19. srpna 2024

Mgr. Jakub Fořt